

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

CAMERA DE CONTURI SĂLAJ

Zalău, Str. Corneliu Coposu nr.5, Cod 450008
Telefon: +40 260.611.338; Fax: +40 260.610.141
www.curteadeconturi.ro; ccsalaj@rcc.ro

RAPORT PRIVIND FINANȚELE PUBLICE LOCALE PE ANUL 2014

la nivelul județului Sălaj

I. Prezentare generală

1. Sfera și competențele de activitate

În vederea îndeplinirii de către Curtea de Conturi a României a atribuțiilor constituționale și a celor prevăzute în Legea nr.94/1992, republicată, de control asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, furnizând autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale rapoarte privind utilizarea și administrarea acestora în conformitate cu principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, Camera de Conturi Sălaj a efectuat, în anul 2015, acțiunile de control asupra fondurilor și a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție ale bugetelor locale și de audit al performanței asupra utilizării unor fonduri publice.

Verificările desfășurate în această perioadă au urmărit și au avut ca obiective principale, următoarele:

- modul de formare, de administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public;
- situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale;
- legalitatea și regularitatea efectuării cheltuielilor prevăzute în bugetele proprii sau a sumelor alocate din bugetul de stat;
- formarea veniturilor bugetelor publice;
- acuratețea situațiilor financiare din punct de vedere a cadrului de raportare financiară;
- respectarea reglementărilor legale privind disciplina financiar-contabilă și fiscală;
- evaluarea performanței gestionării fondurilor publice alocate unei entități publice, unui program, unui proces sau unei activități, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite;
- evaluarea activității de control financiar propriu și a auditului intern al entităților verificate.

Acțiunile de audit/control s-au realizat în conformitate cu prevederile Legii nr.94/1992, republicată, și a procedurilor prevăzute în *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, în vederea obținerii asigurării că modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative și că respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, iar situațiile financiare auditate oferă o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de entitățile verificate.

Prezentul raport a fost elaborat în temeiul art.38 din Legea nr.94/1992, republicată, și prezintă sintetic principalele constatări, concluzii și recomandări consemnate în actele încheiate

urmare a activității de audit și control desfășurate de auditorii publici externi, în limita competențelor, la ordonatorii principali, secundari și terțieri de credite ai unităților administrativ-teritoriale ale județului Sălaj, precum și la agenții economici din subordinea acestora și reprezintă instrumentul prin care activitatea Camerei de Conturi Sălaj devine cunoscută și altor părți interesate, inclusiv publicului, transpunând astfel în practică principiul transparenței din standardele de audit ale organizației internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI).

2. Domeniul supus auditării

Misiunile de audit efectuate în anul 2015 la nivelul unităților administrativ-teritoriale au avut ca obiectiv auditarea conturilor de execuție aferente anului 2014 a bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiului și a județului, a bugetelor instituțiilor publice finanțate din venituri proprii, inclusiv analiza și performanța gestionării fondurilor publice, evaluarea existenței și buneii funcționări a sistemelor de control și audit intern.

Cuprinderea entităților în programul de control/audit pentru exercițiul financiar al anului 2014 respectă principiile cu caracter general avute în vedere la elaborarea programului multianual de activitate, respectiv independența și imparțialitatea, adică selectarea acțiunilor sau a entităților în mod imparțial, fără criterii subiective; caracterul realist, adică includerea în program a acelor acțiuni ce pot fi realizate cu resursele și mijloacele disponibile; selectarea domeniilor care prezintă un grad ridicat de risc, având în vedere și rezultatele verificărilor anterioare ale conturilor anuale de execuție bugetară ale entităților publice locale, inclusiv modul de implementare a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit precedente, precum și de volumul plăților nete efectuate de către aceste entități.

De asemenea, la selectarea entităților cuprinse în program s-au avut în vedere deficiențele constatate în verificările precedente, de natură financiar - contabilă legate de gestionarea inadecvată a resurselor financiare publice, nerespectarea legii în administrarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, aplicarea unor proceduri de lucru neconforme, precum și abaterile cuprinse în rapoartele privind organizarea și realizarea activității de audit public intern transmise Curții de Conturi.

În perioada analizată s-au efectuat următoarele categorii de acțiuni:

- auditul financiar asupra conturilor anuale de execuție bugetară pe anul 2014 la ordonatorii principali de credite;
- auditul performanței privind administrarea bunurilor imobile ale unităților administrativ - teritoriale trecute din domeniul public în domeniul privat al acestora;
- controlul legalității contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ - teritoriale;
- controlul fondurilor alocate prin bugetul MDRAP pentru unele programe derulate prin unitățile administrativ - teritoriale;
- controlul fondurilor alocate din bugetele locale pentru activități nonprofit de interes general;
- controlul situației și a modului de gestionare a patrimoniului unităților administrativ - teritoriale, aflate în administrarea ocoalelor silvice;
- controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al UAT-urilor, de către societățile cu capital integral sau majoritar al acestora, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor.

Etapă determinantă a activității bugetare la nivel local, fundamentarea, elaborarea, aprobarea și execuția bugetelor locale presupune derularea fluxurilor bugetare privind realizarea veniturilor și efectuarea cheltuielilor prevăzute în buget, în limita sumelor aprobate, ce se pun la dispoziția beneficiarilor de credite bugetare. O analiză a veniturilor și cheltuielilor bugetare locale, pe total și pe

surse de venituri și cheltuieli, oferă informații importante referitoare la nivelul de dezvoltare locală, precum și la gradul de autonomie al unei comunități.

Din această perspectivă, verificările efectuate au urmărit realizarea celor două funcții importante ale finanțelor publice, cea de repartitie și cea de control, precum și respectarea principiilor și regulilor ce guvernează finanțele publice în general și cele locale în special.

Bugetul general centralizat pe ansamblul Județului Sălaj, cuprinde totalitatea veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiului și județului (bugetul propriu); bugetele instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale; bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii; bugetele împrumuturilor externe și interne; bugetul fondurilor externe nerambursabile; veniturile și cheltuielile evidențiate în afara bugetelor locale.

Conform datelor centralizate de către Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice Cluj-Napoca, prin Administrația Județeană a Finanțelor Publice Sălaj, privind execuția bugetelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (B.G.C.U.A.T.) din județul Sălaj pentru anul 2014, situația acestora se prezintă, astfel:

	mii lei		
	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent / Deficit
1. Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor	664.183	645.172	+19.011
2. Bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii	96.592	100.881	-4.289
3. Bugetele creditelor externe	-	-	-
4. Bugetele creditelor interne	-	13.172	-13.172
5. Bugetele fondurilor externe nerambursabile	3.024	3.302	-278

Din analiza categoriilor bugetelor componente ale B.G.C.U.A.T. și indicatorilor aferenți acestora, așa cum sunt prezentați în tabelul de mai sus, rezultă că ponderea cea mai mare din B.G.C.U.A.T. este deținută de bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiului Zalău și județului Sălaj (buget propriu), respectiv la venituri 86,9 % și la cheltuieli de 84,6 %, fiind urmată de bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii care dețin o pondere la venituri de 12,6 % și la cheltuieli de 13,2 %.

Totodată se observă că exercițiul bugetar al anului 2014 pentru categoriile de bugete componente ale B.G.C.U.A.T. s-a încheiat cu :

- excedent bugetar de 19.011 mii lei pentru bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiului Zalău și județului Sălaj (buget propriu);
- deficit bugetar de 4.289 mii lei pentru bugetele instituțiilor publice și activităților finanțate integral sau parțial din venituri proprii.

Evoluția veniturilor (încasărilor) și cheltuielilor (plăților) pentru bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiului Zalău și județului Sălaj (buget propriu) în anul 2014 comparativ cu anul 2013 se prezintă, astfel:

	mii lei		
Anul	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent / Deficit
2014	664.183	645.172	+19.011
2013	617.955	592.572	+25.383
Creștere în:			
- sume absolute (mii lei)	+46.228	+52.600	-
- în procente (%)	107,5	108,9	-

La nivelul județului Sălaj execuția sintetică a veniturilor și cheltuielilor pe categorii de unități administrativ-teritoriale, în anul 2014, se prezintă astfel:

mii lei				
Nr. crt.	Indicatori pe categorii de unități	Prevederi	Realizări	%
A.	Venituri totale, din care:	763.919	664.183	86,9
1.	UATJ Sălaj - buget propriu	228.686	160.587	70,2
2.	UATM Zalău	140.746	142.517	101,3
3.	UAT Orășenești	64.779	59.787	92,3
4.	UAT Comunale	329.708	301.292	91,4
B.	Cheltuieli totale, din care:	830.306	645.172	77,7
1.	UATJ Sălaj - buget propriu	252.122	170.866	67,8
2.	UATM Zalău	152.398	138.271	90,7
3.	UAT Orășenești	69.925	55.801	79,8
4.	UAT Comunale	355.861	280.234	78,7
C.	Excedent(+)/Deficit(-) Total, din care:	-66.387	+19.011	-
1.	UATJ Sălaj - buget propriu	-23.436	-10.279	-
2.	UATM Zalău	-11.652	+4.246	-
3.	UAT Orășenești	-5.146	+3.986	-
4.	UAT Comunale	-26.153	+21.058	-

Analizând gradul de realizare a indicatorilor de mai sus, rezultă, în principal, următoarele:

- Veniturile totale încasate față de prevederile definitive pe total unități administrativ-teritoriale din județul Sălaj au un grad de realizare de 86,9% din care au înregistrat un grad mai mare decât media pe județ UAT- urile: municipiul Zalău de 101,3 %, orașele de 92,3 % și comunele de 91,4 %;

- Cheltuielile totale (plățile) au fost realizate pe ansamblul UAT - urilor din județul Sălaj raportate la prevederile definitive în procent de 77,7 % din care au înregistrat un grad mai mare decât media pe județ UAT- urile: municipiul Zalău de 90,7 %, orașele de 79,8 % și comunele 78,7 %.

Potrivit datelor centralizate pe anul 2014 din conturile de execuție a bugetelor locale din județul Sălaj, situația principalilor indicatori se prezintă, astfel:

- Venituri totale:
 - prevederi definitive 763.919 mii lei;
 - drepturi constatate 778.759 mii lei;
 - încasări realizate 664.183 mii lei;
 - drepturi constatate de încasat 102.530 mii lei.
- Cheltuieli totale:
 - prevederi definitive 830.306 mii lei;
 - angajamente bugetare 785.117 mii lei;
 - angajamente legale 780.873 mii lei;
 - plăți efectuate 645.172 mii lei;
 - angajamente legale de plătit 135.701 mii lei.

Situația pe anul 2014 a execuției veniturilor bugetelor locale al UAT-urilor din județul Sălaj se prezintă astfel:

mii lei

	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Încasări	% încasări din prevederi inițiale	% încasări din prevederi definitive
1.Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri	82.401	94.484	87.776	106,5	92,9
2.Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	92.819	95.048	100.368	108,1	105,6
3.Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	209.068	272.295	270.752	129,5	99,4
4.Subvenții de la alte nivele ale administrației publice	88.250	148.233	116.630	132,2	78,7
5.Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	123.757	153.859	88.657	71,6	57,6
VENITURI - TOTAL (1+2+3+4+5)	596.295	763.919	664.183	111,4	86,9

În conformitate cu prevederile Legii nr.273/2006 privind finanțele publice locale, actualizată și cele ale Legii nr.571/2003 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, autoritățile publice locale au procedat la fundamentarea, elaborarea și aprobarea bugetelor de venituri și cheltuieli pe anul 2014, care pe parcursul exercițiului bugetar au fost supuse unor rectificări determinate de necesitatea unei juste dimensionări a veniturilor în strictă corelare cu evoluția bazei de impozitare, a gradului de încasare a veniturilor, precum și de modificările privind asigurarea unor resurse din bugetul de stat pentru îndeplinirea și realizarea atribuțiilor specifice autorităților publice locale.

Din datele prezentate în tabelul de mai sus, la rândul 1, reprezentând categoriile de venituri proprii ale bugetelor locale așa cum sunt definite prin Legea nr. 273/2006 și pentru care autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale stabilesc cuantumul, majorarea sau reducerea lor în funcție de evoluția economică din arealul lor de competență, rezultă că ponderea lor în totalul veniturilor UAT-urilor din județul Sălaj este de:

- 13,8 % din prevederile inițiale;
- 12,4 % din prevederile definitive;
- 13,2 % din încasările realizate.

Ponderea categoriilor de venituri ale bugetului de stat destinate potrivit legii în completarea veniturilor proprii ale bugetelor locale în vederea asigurării echilibrului bugetar în anul 2014 se prezintă astfel:

- Cote și sume defalcate din impozitul pe venit au reprezentat:
 - 15,6 % din prevederile inițiale;
 - 12,4 % din prevederile definitive;
 - 15,1 % din încasările realizate.
- Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată au reprezentat:
 - 35,1 % din prevederile inițiale;
 - 27,8 % din prevederile definitive;
 - 40,8 % din încasările realizate.
- Subvenții primite de la bugetul de stat și de alte administrații au reprezentat:
 - 14,8 % din prevederile inițiale;
 - 19,4 % din prevederile definitive;
 - 17,6 % din încasările realizate.

Aceste date reflectă dependența semnificativă a bugetelor locale de fondurile alocate de la bugetul de stat.

Principalele deficiențe, cauze și împrejurări care au influențat nerealizarea veniturilor la nivelul prevederilor din BVC - urile unităților administrativ-teritoriale din județul Sălaj, constatate cu ocazia verificărilor efectuate în anul 2015 sunt prezentate detaliat în capitolul III al raportului.

Situația pe anul 2014 a execuției cheltuielilor bugetelor locale, la nivelul județului Sălaj, potrivit clasificății economice prevăzută de Anexa 2 la Legea nr.273/2006, actualizată, se prezintă astfel:

	mii lei				
	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Plăți efectuate	% plăți din prevederi inițiale	% plăți din prevederi definitive
1.Cheltuieli de personal	182.949	224.239	221.446	121,0	98,7
2.Bunuri și servicii	103.594	116.646	102.150	98,6	87,6
3. Dobânzi	4.343	3.695	3.205	73,8	86,7
4. Subvenții	5.063	4.954	4.953	97,8	100
5. Fonduri de rezervă	8.665	5.616	-	-	-
6. Transferuri între unități ale administrației publice	11.559	12.091	11.126	96,3	92,0
7. Alte transferuri	4.290	1.946	1.495	34,8	76,8
8. Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	190.690	239.983	125.391	65,8	52,2
9. Asistență socială	61.578	63.064	60.613	98,4	96,1
10. Alte cheltuieli	15.480	16.383	15.815	102,2	96,5
11.Cheltuieli de capital	58.863	134.409	92.594	157,3	68,9
12. Operațiuni financiare	4.970	8.766	8.745	175,9	99,8
13. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-11	-1.486	-2.361	-	-
CHELTUIELI-TOTAL (1+...+13)	652.033	830.306	645.172	98,9	77,7

Din analiza cheltuielilor de mai sus privind plățile efectuate în structura clasificății economice rezultă că acestea sunt sub valoarea prevederilor definitive aprobate, astfel că gradul de realizare pe total județ este de 77,7 %. Cele mai apropiate nivele a plăților efectuate de prevederile definitive s-au înregistrat la : subvenții - 100 %, operațiuni financiare - 99,8 %, cheltuieli de personal - 98,7%, alte cheltuieli - 96,5 % și asistență socială - 96,1 %.

Principalele constatări identificate prin verificările efectuate în anul 2015 și care au influențat execuția cheltuielilor UAT- urilor din județul Sălaj în anul 2014 sunt prezentate detaliat în capitolul III al raportului.

II. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul județului

La nivelul unităților administrativ-teritoriale și a entităților subordonate acestora, potrivit Programului de activitate aprobat pe anul 2015, au fost realizate un număr de 34 acțiuni de audit/control, din care:

- 21 acțiuni de audit financiar realizate la ordonatorii principali de credite;
- 1 acțiune de audit al performanței;
- 1 acțiune de control al legalității contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile;

- 3 acțiuni de control al fondurilor alocate prin bugetul MDRAP pentru unele programe derulate prin UAT- uri;
- 2 acțiuni de control al fondurilor alocate din bugetele locale pentru activități nonprofit de interes general;
- 1 acțiune de verificare a modului de utilizare a sumelor alocate prin Programul național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi;
- 1 acțiune de control a situației și a modului de gestionare a patrimoniului unităților administrativ - teritoriale aflate în administrarea ocoalelor silvice;
- 4 acțiuni de control a situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al UAT- urilor de către societățile comerciale cu capital integral sau majoritar al acestora.

Pe lângă acestea, au fost realizate 28 acțiuni de verificare a modului de ducere la îndeplinire, de către conducerile executive ale entităților verificate, a măsurilor dispuse prin deciziile emise la nivelul camerei de conturi.

Acțiunile de audit financiar asupra conturilor de execuție bugetară pe anul 2014 ale bugetelor ordonatorilor principali, secundari și terțieri de credite ai unităților administrativ-teritoriale au vizat obținerea asigurării că situațiile financiare auditate sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România și respectă principiile legalității și regularității, urmându-se, în principal, următoarele aspecte:

- exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare;
- legalitatea stabilirii și încasării veniturilor statului, unităților administrativ-teritoriale; asigurărilor sociale de stat și ale instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- angajarea, lichidarea, ordonanțarea, plata și înregistrarea cheltuielilor conform reglementărilor legale și în concordanță cu prevederile legii bugetare;
- autorizarea și legalitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale ale bugetelor publice;
- acordarea de la buget sau din fonduri speciale a subvențiilor și alocațiilor pentru investiții și utilizarea lor conform destinațiilor stabilite;
- contractarea împrumuturilor, rambursarea ratelor scadente ale acestora și plata dobânzilor aferente;
- creanțele și obligațiile statului și ale unităților administrativ-teritoriale; protejarea activelor;
- concesionarea sau închirierea de bunuri proprietate publică și concesionarea de servicii cu caracter public;
- modul de gestionare a mijloacelor materiale și bănești și asigurarea integrității patrimoniului.

Totodată, cu ocazia misiunilor de audit efectuate, deosebit de obiectivele mai sus enunțate, s-a evaluat și activitatea de control și audit intern la entitățile verificate.

Misiunile de audit al performanței realizate, au avut ca obiective:

- eficiența și eficacitatea administrării bunurilor imobile ale unităților administrativ-teritoriale trecute din domeniul public în domeniul privat și date în administrarea unor persoane fizice sau juridice;
- eficiența și eficacitatea concesionării sau închirierii bunurilor aparținând domeniului public al unităților administrativ-teritoriale.

Acțiunile de control au urmărit verificarea situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, sub aspectul:

- exactitatea și realitatea situațiilor financiare pe anul 2014, așa cum sunt stabilite prin reglementările contabile în vigoare;
- utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat sau din alte fonduri speciale, conform destinației stabilite;
- calitatea gestiunii economico-financiare.

De asemenea, s-au realizat acțiuni de control privind gradul de îndatorare a bugetului local, a destinației și modului de utilizare a împrumuturilor.

Cu ocazia acțiunilor de audit și control efectuate s-au constatat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, respectiv abateri și nereguli care au generat neîncasarea de venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, prejudicii în patrimoniul entităților verificate sau care au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a acestora.

Urmare a acțiunilor de audit financiar, nu au fost emise certificate de conformitate, întrucât situațiile financiare nu au fost elaborate și prezentate în concordanță cu legile și reglementările în vigoare și nu oferă o imagine reală și fidelă sub toate aspectele semnificative, nu s-au respectat principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice.

1. Informații privind actele încheiate în urma acțiunilor de audit/control

Situația privind acțiunile desfășurate a actelor întocmite, a deciziilor emise pentru înlăturarea abaterilor constatate și a măsurilor dispuse în acest sens, se prezintă astfel:

	Total	Audit financiar	din care: Acțiuni de control	Audit al performanței
1.Acțiuni desfășurate la nivelul județului	34	21	12	1
2.Certificate de conformitate	-	-	-	-
3.Rapoarte de control/audit	28	21	7	-
4.Procese verbale de constatare	21	21	-	-
5.Note de constatare	46	45	1	-
6.Decizii emise	23	17	6	-
7.Măsuri dispuse prin decizii	296	270	26	-

Menționăm faptul că, la data întocmirii prezentului raport nu au fost încheiate actele de control/audit pentru o acțiune de audit al performanței și 5 acțiuni de control, iar actele de control/audit încheiate la un număr de 5 entități sunt în curs de valorificare.

Față de datele din tabelul de mai sus, în perioada analizată, au fost efectuate 28 de acțiuni de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii emise în anii anteriori, pentru care s-au încheiat acte de constatare și valorificare.

În misiunile de audit financiar efectuate, auditorii publici externi au întocmit: 21 rapoarte de audit financiar și 21 procese verbale de constatare, în care au consemnat nereguli financiar-contabile și abateri de la legalitate și regularitate, cauzatoare sau nu de prejudicii, respectiv venituri suplimentare, ca urmare, în rapoartele de audit au fost exprimate 21 opinii contrare.

Notele de constatare au fost întocmite în cadrul misiunilor de audit financiar, în care au fost constatate abateri de la legalitate sau regularitate în utilizarea fondurilor publice la ordonatorii terțiari de credite din subordinea unităților administrativ-teritoriale.

La acțiunile de control desfășurate s-au încheiat un număr de 7 rapoarte de control.

Pentru remedierea abaterilor constatate în activitatea financiar-contabilă a entităților verificate, în conformitate cu prevederile *Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, au fost emise până la data întocmirii prezentului raport, un număr de 25 decizii, prin care au fost dispuse conducerii entităților verificate 296 măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciului și luarea măsurilor pentru recuperarea lor, precum și pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar - contabilă sau fiscală.

2. Informații privind categoriile de entități verificate la nivelul județului

Situația privind categoriile de entități, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, existente și supuse verificării în anul 2013 este prezentată mai jos:

Categoriile de entități verificate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	Entități existente	Entități verificate	%
1.Ordonatori de credite la nivelul unităților administrativ-teritoriale, din care:	191	72	37,7
1.1. ordonatori principali de credite, din care:	62	26	41,9
- consilii județene	1	1	100,0
- municipii	1	1	100,0
- orașe	3	2	66,7
- comune	57	22	38,6
1.2. ordonatori secundari de credite	1	-	-
1.3. ordonatori terțiari de credite, din care:	128	46	35,9
- verificați prin acțiuni distinctă	x	-	x
- verificați odată cu ordonatorul principal de credite	x	46	x
2. Regii autonome de interes local	-	-	-
3. Societăți comerciale de interes local	14	4	28,6
4.Alte entități	15	1	6,7
TOTAL	220	77	35,0

Pentru ordonatorii terțiari de credite, în baza prevederilor art.260 din *Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități*, cu ocazia efectuării acțiunilor de audit financiar la ordonatorii principali de credite au fost supuse auditării transferurile de fonduri publice către ordonatorii terțiari, sub aspectul fundamentării sumelor și a utilizării acestora. Au fost verificate transferurile de fonduri și utilizarea acestora la un număr de 46 ordonatori terțiari.

Nu sunt cuprinse în numărul entităților verificate, prezentate mai sus, cele cuprinse în acțiunile de control a modului de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, respectiv 28 entități.

3. Informații privind rezultatele acțiunilor de audit/control încheiate

Cu ocazia misiunilor de audit financiar desfășurate asupra conturilor de execuție a bugetelor ordonatorilor de credite, a acțiunilor de audit al performanței și a acțiunilor de control, s-au constatat abateri de la reglementările legale, de natura:

- abateri și nereguli constatate generatoare de venituri suplimentare;
- abateri și nereguli constatate generatoare de prejudicii;
- abateri financiar - contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, dar care au influențat calitatea gestiunii economico-financiare, denaturarea imaginii fidele a activelor, patrimoniului, datoriilor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial al entității auditate/controlate.

Structura și valoarea abaterilor financiar-contabile și a abaterilor prin care s-au estimat venituri suplimentare, respectiv producerea de prejudicii sunt prezentate sintetic astfel:

mii lei

	Estimări abateri constatate	Accesorii	Total estimări
1.Venituri suplimentare	1.342	125	1.467
2.Prejudicii	6.058	1.036	7.094
3.Abateri financiar-contabile	23.059	-	23.059
Total sume	30.459	1.161	31.620

Valoarea estimată a abaterilor de la legalitate și regularitate consemnată în actele întocmite de către auditorii publici externi cu ocazia misiunilor de control/audit desfășurate în cursul anului 2015, până la data încheierii prezentului raport, este în suma de 31.620 mii lei, cu un număr de 420 abateri, materializată în:

- venituri suplimentare cuvenite bugetelor locale și bugetului general consolidat, în sumă de 1.467 mii lei, din care încasate operativ 21 mii lei, aferente unui număr de 78 abateri constatate în legătură cu modul deficitar de aplicare a prevederilor legale în vederea stabilirii, înregistrării, urmăririi și încasării veniturilor cuvenite bugetelor publice;
- prejudicii aduse bugetelor locale în cuantum estimat de 7.094 mii lei din care recuperate operativ 35 mii lei, constatate prin 148 abateri cauzate de: nerespectarea prevederilor legale referitoare la modul de atribuire și administrare a contractelor de achiziții publice, nerespectarea prevederilor legale în acordarea și justificarea sumelor pentru achiziții de bunuri, servicii și lucrări, utilizarea neeconomicoasă și ineficientă a fondurilor publice;
- abateri financiar-contabile cu impact asupra realității și acurateții situațiilor financiare, în sumă de 23.059 mii lei, în 194 cazuri de abateri în modul de elaborare și fundamentare a bugetului de venituri și cheltuieli, în modul de organizare și conducere a contabilității, de reflectare în situațiilor financiare a operațiunilor economice, în modul de efectuare și valorificare a activității de inventariere, evaluare și reevaluare a patrimoniului, etc.

4. Sumele estimate ale abaterilor constatate la nivelul entităților verificate

Abaterile de la legalitate și regularitate de natură financiar - contabilă, precum și cele prin care s-au estimat venituri suplimentare, respectiv producerea de prejudicii bugetelor locale, pe fiecare entitate verificată, sunt prezentate mai jos:

mii lei

	Venituri suplimentare	Prejudicii	Abateri financiar contabile
1.U.A.T.J. SĂLAJ	137	843	464
- activitatea proprie	-	549	437
- Direcția generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj	67	213	-
- Centrul de Cultura și Artă al Județului Sălaj	-	12	-
- Centrul Școlar pentru Educație Inclusivă Șimleul Silvaniei	70	8	27
- Direcția Județeană de Evidență a Persoanelor Sălaj	-	-	-
- Spitalul Județean de Urgență Zalău	-	61	-
2.U.A.T.M. ZALĂU	374	728	3.866
- activitatea proprie	9	611	3.655

- Casa Municipală de Cultură Zalău	4	-	211
- Colegiul Național „Silvania” Zalău	50	-	-
Colegiul Tehnic „Alexandru Papiu Ilarian” Zalău	52	-	-
- Direcția de Asistență Socială Comunitară Zalău	-	112	-
- Grădinița cu Program Prelungit nr.1 Zalău	18	-	-
- Grădinița cu Program Prelungit „Pinocchio” Zalău	16	-	-
- Grădinița cu Program Prelungit „Piticii isteți” Zalău	13	-	-
- Grădinița cu Program Prelungit „Voinicel” Zalău	8	-	-
- Liceul de Artă „Ioan Sima” Zalău	49	-	-
- Liceul cu Program Sportiv „Avram Iancu” Zalău	3	-	-
- Liceul Tehnologic „Voievod Gelu” Zalău	49	-	-
- Liceul Reformat „Weselenyi” Zalău	13	5	-
- Liceul Ortodox „Sf. Nicolae” Zalău	38	-	-
- Școala Gimnazială „Gheorghe Lazăr” Zalău	26	-	-
- Școala Gimnazială „Porolissum” Zalău	26	-	-
3. U.A.T.O CEHU SILVANIEI	124	220	4.971
- activitatea proprie	38	208	4.971
- Căminul pentru persoane vârstnice Cehu Silvaniei	-	6	-
- Grădinița cu Program Prelungit „Piticot” Cehu Silvaniei	18	6	-
- Liceul Tehnologic „Gheorghe Pop de Băsești” Cehu Silvaniei	31	-	-
- Școala Gimnazială „Andrei Mureșanu” Cehu Silvaniei	19	-	-
- Școala Gimnazială „Gyulaffi Laszlo” Cehu Silvaniei	18	-	-
4.U.A.T.O. JIBOU ”*)”			
5.U.A.T.C. ALMAȘU	105	112	251
- activitatea proprie	90	104	-
- Școala Gimnazială nr.1 Almașu	12	8	170
- Școala Gimnazială nr.1 Jebucu	3	-	81
6. U.A.T.C. BĂLAN	47	368	-
- activitatea proprie	7	368	-
- Școala Gimnazială nr.1 Bălan	40	-	-
7. U.A.T.C. BĂNIȘOR	8	5	1.039
- activitatea proprie	-	5	1.039
- Școala Gimnazială nr.1 Bănișor	8	-	-
8. U.A.T.C. BOGHIȘ	15	24	34
- activitatea proprie	4	24	-
- Școala Gimnazială nr.1 Boghiș	11	-	34
9. U.A.T.C. CAMĂR	-	283	933
10. U.A.T.C. CUZĂPLAC	14	11	425
- activitatea proprie	-	8	185
- Școala Gimnazială nr.1 Cuzăplac	14	3	240
11. U.A.T.C. FILDU DE JOS	-	816	1.149
12. U.A.T.C. HERECLEAN	76	83	1.656
- activitatea proprie	55	83	1.622

- Școala Gimnazială nr.1 Hereclean	8	-	15
- Școala Gimnazială nr.1 Panic	13	-	19
13. U.A.T.C. HOROATU CRASNEI	13	75	545
- activitatea proprie	-	73	345
- Școala Gimnazială nr.1 Horoatu Crasnei	13	2	200
14. U.A.T.C. IP	84	194	2.133
- activitatea proprie	62	170	1.456
- Școala Gimnazială nr.1 Ip	22	24	677
15. U.A.T.C. MARCA	-	253	1.301
- activitatea proprie	-	253	719
- Școala Gimnazială nr.1 Marca	-	-	582
16. U.A.T.C. MESEȘENII DE JOS	6	1.189	-
- activitatea proprie	-	660	-
- Școala Gimnazială nr.1 Aghireș	6	529	-
17. U.A.T.C. NUȘFALĂU	221	58	85
- activitatea proprie	189	58	-
- Liceul Tehnologic nr.1 Nușfalău	5	-	85
- Școala Generală „Petri Mor” Nușfalău	27	-	-
18. U.A.T.C. PERICEI	38	792	466
- activitatea proprie	15	760	466
- Școala Gimnazială nr.1 Pericei	23	32	-
19. U.A.T.C. POIANA BLENCII ”*)”			-
20. U.A.T.C. ROMÂNAȘI	-	141	111
- activitatea proprie	-	141	111
- Școala Gimnazială nr.1 Românași	-	-	-
21. U.A.T.C. SÎG	49	179	1.248
- activitatea proprie	34	139	852
- Liceul Tehnologic nr.1 Sîg	15	40	396
22. U.A.T.C. SÎNMIHAIU ALMAȘULUI	41	6	521
- activitatea proprie	34	6	521
- Școala Gimnazială nr.1 Sînmihaiu Almașului	7	-	-
23. U.A.T.C. SURDUC	91	144	1.159
- activitatea proprie	91	109	763
- Liceul Tehnologic nr.1 Surduc	-	35	396
24. U.A.T.C. TREZNEA	-	235	26
25. U.A.T.C. VALCĂU DE JOS	16	144	10
- activitatea proprie	2	144	-
- Școala Gimnazială nr.1 Valcău de Jos	14	-	10
26. U.A.T.C. ZIMBOR	8	123	666
- activitatea proprie	3	123	504
- Școala Gimnazială nr.1 Zimbor	5	-	162
27. SC CITADIN ZALĂU SRL ”*)”			
28. SC PAZĂ OBIECTIVE SI INTERVENȚIE SRL ZALĂU ”*)”			
29. SC TRANSURBIS SA ZALĂU ”*)”			
30. SC UZINA ELECTRICA SA ZALĂU	-	68	-
31. FILIALA OCOLUL SILVIC „BLIDARU” BĂLAN ”*)”			
TOTAL SUME	1.467	7.094	23.059

”)” Acțiunea se află în procedura de valorificare.

Pe lângă abaterile estimate și cuantificate, menționate mai sus, s-au constatat și alte abateri privind elaborarea și fundamentarea proiectului de buget pe anul 2014 și a modificărilor aduse acestuia, privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, precum și în organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern la entitățile verificate.

Abaterile și neregulile identificate au, în principal, următoarele cauze:

- Nerespectarea prevederilor legale privind activitatea de stabilire, înregistrare, urmărire și încasare a veniturilor proprii:

- organizarea și efectuarea necorespunzătoare a evaluării, inventarierii și înregistrării masei impozabile;

- neverificarea de către organele de inspecție fiscală a tuturor obligațiilor datorate de contribuabili, a legalității stabilirii, înregistrării și încasării veniturilor proprii;

- necalcularea și neevidențierea în conturile contabile specifice de evidență, a majorărilor de întârziere și a penalităților datorate ca urmare a neachitării la termenele legale a obligațiilor de plată privind impozitele și taxele locale, precum și neîntreprinderea tuturor măsurilor legale în vederea recuperării acestora;

- Nerespectarea prevederilor legale în efectuarea cheltuielilor finanțate din fonduri publice;

- Nerespectarea reglementărilor legale referitoare la achiziții publice;

- Nerespectarea legislației în stabilirea drepturilor salariale ale personalului angajat;

- Încălcarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Neregulile și abaterile constatate prin verificările efectuate, au scos în evidență că acestea s-au datorat și disfuncționalităților ce există în organizarea și exercitarea controlului intern la nivelul entităților auditate, aceste structuri, neatingându-și scopul pentru care au fost instituite, și anume, de a contribui la asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și la un management financiar guvernat de buna gestiune economico-financiară.

III. Obiectivele urmărite și principalele constatări rezultate din acțiunile de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Activitatea de control/audit desfășurată în această perioadă a scos în evidență că entitățile publice verificate nu s-au preocupat pentru o bună gestiune economico-financiară, constatându-se abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației specifice sectorului de activitate, care au generat prejudicii în bugetele locale, prin efectuarea unor cheltuieli nelegale și venituri nerealizate datorită lipsei de preocupare pentru calcularea și încasarea acestora.

Obiectivul general al auditului financiar efectuat la entitățile din cadrul unităților administrativ-teritoriale este acela de a se obține asigurarea că modul de administrare a patrimoniului public și privat al acestora și execuția bugetului de venituri și cheltuieli sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile legale, respectă principiile legalității, regularității, economicității și eficacității, iar situațiile financiare sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil și oferă o imagine fidelă a poziției și performanței financiare.

Acțiunile de control desfășurate pe parcursul anului 2015 la unitățile administrativ-teritoriale și societățile comerciale de interes local, au avut următoarele obiective:

- controlul legalității contractării sau garantării, a utilizării și rambursării finanțărilor la nivelul unităților administrativ-teritoriale;

- controlul modului de utilizare a fondurilor alocate prin bugetul MDRAP pentru programe derulate prin unitățile administrativ-teritoriale;

- controlul modului de utilizare a sumelor alocate prin programul național de îmbunătățire a calității mediului, prin realizarea de spații verzi în localități;

- controlul fondurilor alocate din bugetele locale pentru activități nonprofit de interes general.

Numărul mare de nereguli consemnate în actele de audit și control, respectiv 420 abateri de la legalitate și regularitate, denotă serioase disfuncționalități în sistemul finanțelor publice locale, generate de multiple cauze interne și externe: personal insuficient și cu slabă pregătire profesională, salarizare neatractivă din administrația locală; neorganizarea și neimplementarea corespunzătoare a sistemului de control intern managerial în unitățile administrativ - teritoriale.

Structurate pe obiectivele specifice urmărite în acțiunile de verificare, s-au consemnat în rapoartele întocmite, disfuncționalități la nivelul activității unităților administrativ - teritoriale, identificându-se și cauzele pe fondul cărora se produc abaterile, din care prezentăm în continuare pe cele mai semnificative:

a) Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget pe anul 2013, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse bugetului aprobat;

În cadrul misiunilor de audit s-a urmărit și verificat modalitatea de elaborare și fundamentare a proiectelor de buget, legalitatea, necesitatea și oportunitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale precum și efectuarea virărilor de credite bugetare pe subdiviziunile clasificăției bugetare.

Entitățile auditate nu au urmărit realizarea procedurii bugetare la nivel local, respectiv etapele de elaborare a proiectelor de buget, prin dimensionarea pe date concrete a veniturilor proprii și a cheltuielilor necesare a fi efectuate, solicitarea fundamentată a fondurilor de echilibrare, realizarea execuției bugetare cu respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, încheierea exercițiului bugetar prin analiza critică a realizării veniturilor și a necesității, oportunității și realității cheltuielilor efectuate.

Nu au fost realizate și aplicate principiile consacrate ale administrației publice locale, respectiv principiul autonomiei locale, al descentralizării serviciilor publice și al consultării cetățenilor.

În cadrul autorităților publice locale, în special cele comunale, nu există documente privind fundamentarea proiectelor de buget, în sensul inventarierii riguroase a masei impozabile, în vederea stabilirii veniturilor proprii, pornind de la rămășițele înregistrate în exercițiile bugetare anterioare, declarațiile de impunere depuse de contribuabili și verificarea realității acestora de către aparatul de specialitate. Nici cheltuielile nu sunt fundamentate pe bază de documente justificative, majoritatea ordonatorilor de credite au întocmit și fundamentat Planul achizițiilor publice sau alte documente privind cheltuielile entității în mod formal, fără a fi actualizat potrivit fondurilor alocate.

Veniturile proprii nefiind cuantificate și urmărite în vederea încasării lor, resursele administrațiilor publice locale, în special comunale, sunt dependente de cote și sume defalcate și transferuri pentru echilibrare.

Numărul mare al rectificărilor bugetare din cursul anului denotă atât lipsa de interes în ceea ce privește fundamentarea judicioasă a bugetului cât și deficiențe în modul de previzionare a veniturilor și cheltuielilor.

În cadrul acestui obiectiv s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate în valoare de 853 mii lei, la : UATM Zalău, UATC Marca, UATC Horoatu Crasnei, UATC Pericei , UATC Sîg, UATC Surduc, UATC Zimbor, respectiv:

- veniturile entităților nu au fost fundamentate pe baza constatării, evaluării și inventarierii materiei impozabile și a bazei de impozitare;

- nu s-au avut în vedere posibilitățile reale de încasare existente la nivelul entităților, rezultând supradimensionări ale veniturilor;

- prevederile pentru cheltuieli nu au fost fundamentate pe bază de date reale și conform clasificăției bugetare;

- cuprinderea în bugetele de venituri și cheltuieli a sumelor ce reprezintă cheltuieli nu s-a făcut prin evaluarea acestora pe acțiuni, activități, programe și obiective;

- pentru cheltuieli neeligibile aferente proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile nu s-a avut în vedere graficul și termenele de realizare și implementare a acestora, constatându-se supraevaluări ale cheltuielilor unităților administrativ-teritoriale;
- au fost supraevaluate cheltuielile cu reparații capitale la drumuri, cheltuielile cu proiecte, cheltuieli pentru plata unor penalități și comisioane, cheltuieli de funcționare și dezvoltare;
- au fost cuprinse în bugetele de venituri și cheltuieli obiective de investiții a căror documentații tehnico-economice nu au fost aprobate de către consiliul local;
- neconstituirea, potrivit prevederilor legale, a fondului de rezervă bugetară;
- nealocarea de credite bugetare pentru ordonatorul terțiar de credite.

Nici ordonatorii terțieri din subordinea unităților administrativ - teritoriale, în special cele comunale, respectiv, unitățile de învățământ, nu își exercită responsabilități ce decurg din statutul de instituție publică cu personalitate juridică de subordonare locală, în ceea ce privește fundamentarea, aprobarea și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli.

Cauzele pe fondul cărora s-au produs abaterile constatate în cadrul acestui obiectiv sunt: necunoașterea corespunzătoare a reglementărilor legale în vigoare și neaplicarea acestora; neorganizarea și nefuncționarea corespunzătoare a controlului intern; neorganizarea corespunzătoare a evidenței veniturilor entităților, neurmărirea acestora, necalcularea majorărilor de întârziere aferente și neluarea măsurilor de executare silită; neurmărirea rămășițelor de încasat din anii precedenți; neefectuarea controalelor fiscale la contribuabili în vederea dimensionării masei impozabile; lipsa de experiență a personalului; existența unui management local neperformant în modul de colectare și cheltuire a fondurilor comunităților locale.

b) Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare:

În cadrul acestui obiectiv, în acțiunile de audit financiar, s-a urmărit: modul de organizare și conducere a contabilității; înregistrarea în contabilitate a veniturilor și cheltuielilor entității; organizarea și conducerea evidenței patrimoniului; conducerea evidențelor tehnico-operative și reflectarea lor în evidențele financiar-contabile; reflectarea tuturor operațiunilor financiar-contabile în bilanț și conturile de execuție bugetară; încheierea exercițiului bugetar în conformitate cu normele emise de către MFP; prezentarea situațiilor financiare privind execuția bugetară și situația patrimoniului.

La entitățile cuprinse în programul de control/audit, în special la unitățile administrativ-teritoriale comunale, majoritatea neregulilor din această categorie au caracter general și s-au constatat și în acțiunile anterioare, generate de lipsa de importanță acordată reflectării în contabilitate a operațiunilor financiar-contabile, care afectează evidența patrimoniului. Gradul de pregătire profesională și interesul scăzut în cunoașterea și aplicarea legislației afectează negativ asupra situațiilor financiare ale entităților și a reflectării în acestea a unei imagini fidele a poziției și performanței financiare.

Responsabilitatea personalului cu atribuții financiar-contabile se transmite asupra sistemelor informatice, achiziționate de la diverși furnizori, care prin contractele de prestări servicii utilizează programele informatice pentru generarea situațiilor financiare care se întocmesc la nivelul entităților.

Entitățile care au achiziționat programe informatice nu au solicitat și manuale de utilizare, nu se cunosc posibilitățile acestora și nu le utilizează la nivelul pentru care au fost achiziționate.

Necunoașterea și neaplicarea cu responsabilitate a legislației în domeniu conduce la constatarea de nereguli cu caracter general:

- înscrierea veniturilor proprii în buget se face fără fundamentarea acestora, ca urmare a neefectuării inventarierii materiei impozabile;
- nu se întocmesc note de fundamentare pentru cheltuielile prevăzute în bugetele de venituri și cheltuieli;

- investițiile prevăzute în program conțin obiective pentru care nu au existat fundamentări privind necesitatea și oportunitatea, studii de fezabilitate, proiecte, valori estimate și identificarea surselor de finanțare.

Entitățile verificate nu au proceduri operaționale de lucru în activitatea financiar - contabilă și nu este organizată activitatea privind circuitul documentelor, care să asigure înregistrarea în contabilitate, pe bază de documente justificative, sistematic și cronologic a tuturor operațiunilor patrimoniale sau a modificărilor aduse acestora. De asemenea, se constată exercitarea formală a controlului financiar preventiv propriu asupra operațiunilor economico-financiare, precum și neorganizarea sau organizarea defectuoasă a controlului intern managerial, ceea ce a condus la abateri financiar contabile care au influențat datele înscrise în situațiile financiare.

S-au constatat un număr de 71 abateri, la 23 entități, cu o valoare estimată de 20.726 mii lei, din care 40 mii lei reprezintă venituri suplimentare la bugetul de stat, după cum urmează:

- **Organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale**

- neconducerea și neorganizarea evidenței contabile sintetice și analitice, precum și a evidenței tehnico-operative, conform prevederilor legale, la UATC Marca, UATC Zimbor, UATC Horoatu Crasnei;

- nu s-a condus evidența contabilă, conform principiilor contabilității, pe bază de angajamente, la un ordonator terțiar de credite din cadrul UATC Cuzăplac;

- s-au constatat abateri în organizarea și conducerea contabilității, prin întocmirea eronată a situațiilor financiare anuale, neînregistrarea în evidența contabilă a unor operațiuni economice, a supraevaluării creanțelor bugetului local, evidența analitică eronată a mijloacelor fixe, neînregistrarea în evidența contabilă a unor sume de primit, în baza proiectelor finanțate din fonduri europene nerambursabile, necalcularea și neînregistrarea amortizării mijloacelor fixe, supraevaluarea creanțelor bugetului local, efectuarea de înregistrări contabile eronate, abateri în sumă de 3.599 mii lei, constatate la : UATC Românași, UATC Pericei, UATC Sîg, UATC Almașu, UATC Horoatu Crasnei;

- neînregistrarea în conturile de active fixe necorporale a unor centrale termice procurate pentru unitățile școlare, deși lucrările au fost finalizate și au fost încheiate procesele verbale de recepție la terminarea lucrărilor, în sumă de 3.589 mii lei, la UATM Zalău;

- nerespectarea normelor legale privind evidența activelor fixe corporale în curs de execuție, prin înregistrarea eronată a acestora, în valoare de 932 mii lei, la: UATC Camăr, UATC Fildu de Jos, UATC Treznea;

- nerespectarea prevederilor legale în operațiunile de angajare, lichidare, ordonanțare și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, pentru cheltuielile de investiții, la: UATC Camăr, UATC Fildu de Jos, UATC Treznea;

- conducerea contabilității pe bază de contract de prestări servicii cu persoane neautorizate în acest sens la UATC Surduc.

- **Înregistrarea veniturilor și cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare**

- provizioanele pentru drepturile salariale câștigate în instanță de către personalul didactic și didactic auxiliar din unitățile de învățământ nu au fost determinate și constituite corect, nu au fost înregistrate în evidența contabile potrivit normelor legale, la ordonatorii terțiar de credite din cadrul: UATC Almașu, UATC Cuzăplac, UATC Ip, UATC Marca; UATC Surduc, UATC Zimbor, UATC Boghiș, UATC Hereclean, UATC Horoatu Crasnei, UATC Nușfalău, UATC Sîg;

- nerespectarea normelor legale privind organizarea și conducerea contabilității, prin neînregistrarea în evidența contabilă a amortizării mijloacelor fixe, la UATC Ip și UATC Nușfalău.

- **Organizarea și ținerea la zi a evidenței patrimoniului**

- neînregistrarea în evidența contabilă a unor bunuri și servicii, a unor creanțe de încasat, înregistrarea eronată a unor reparații capitale la drumuri județene, a unor sisteme de supraveghere video și alarmare, a unor obiecte de inventar, a unor bunuri primite cu titlu gratuit, în sumă de 1.602 mii lei, la : UATJ Sălaj, UATC Românași, UATC Surduc UATC Zimbor, UATC Almașu, UATC Bănișor, UATC Marca, UATC Pericei;

- neevidențierea în contul activelor fixe a obiectivelor de investiții finalizate și recepționate, în valoare de 5.445 mii lei, la : UATO Cehu Silvaniei și UATC Sînmihaiu Almașului;

- neînregistrarea în contabilitatea instituției a garanției de bună execuție reținută potrivit prevederilor din contractele de lucrări, la UATM Zalău și UATO Cehu Silvaniei;

- neînregistrarea în evidența contabilă a unor obiecte de inventar, deși acestea au fost inventariate și cuprinse în listele de inventar, la UATC Almașu;

- neînregistrarea în patrimoniul unității a unui teren cu vegetație forestieră, în valoare de 1.029 mii lei, la UATC Bănișor;

- neînregistrarea în evidența contabilă a unor creanțe de încasat din concesiuni și închirieri, în valoare de 301 mii lei, la UATC Surduc;

- neîntocmirea documentelor justificative pentru darea în consum a unor bunuri, respectiv carburanți, la UATC Sîg și UATC Nușfalău.

- **Concordanța datelor înregistrate în evidența tehnico operativă cu cele din evidența financiar contabilă și cu cele din situațiile financiare**

- neconcordanțe dintre soldurile conturilor de active fixe din bilanțul contabil și registrul mijloacelor fixe, nerespectarea normelor legale privind organizarea și conducerea contabilității, efectuarea de cheltuieli reprezentând achiziții de mijloace fixe de la alte titluri de cheltuieli la : UATC Cuzăplac, UATC Ip, UATC Românași, UATC Zimbor, UATC Hereclean, precum și la unii ordonatori terțiari de credite;

- nu s-a condus contabilitatea creanțelor bugetare conform normelor legale, existând o diferență de 166 mii lei între soldul acestora potrivit listelor de rămășițe și soldul din evidența contabilă, la UATC Pericei.

- **Închiderea exercițiului financiar**

- neefectuarea regularizării cu bugetul de stat a sumelor defalcate din TVA pentru drumuri, neutilizate, la UATC Surduc.

- **Prezentarea la termen a situațiilor financiare**

- neîntocmirea situațiilor financiare, respectiv bilanț, cont de rezultat patrimonial, situația fluxurilor de trezorerie, situația modificărilor în structura activelor, anexe la situațiile financiare și neconducerea evidenței analitice, la ordonatorii terțiari de credite din cadrul: UATC Almașu, UATC Cuzăplac, UATC Horoatu Crasnei.

c) Organizarea, implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern (inclusiv audit intern) la entitățile auditate

În cadrul acestui obiectiv s-au evaluat activitățile de organizare, implementare și menținere a sistemelor de control managerial, control intern și audit intern al entităților verificate. Evaluările au relevat faptul că, entitățile nu au acordat atenția cuvenită organizării acestor activități, ceea ce a condus la aprecierea la un nivel crescut a riscului de control. Aceste activități se desfășoară, în cea mai mare parte ineficient, atingând rareori scopul pentru care au fost create, respectiv acela de a furniza managementului informații asupra eficienței, legalității și regularității activității entităților în cauză.

• Evaluarea controlului intern

Ordonatorii de credite nu au dispus măsurile necesare pentru elaborarea unui sistem de control managerial al activității și a procedurilor pe activități și nu au asigurat îndeplinirea obligațiilor în realizarea controlului intern, în conformitate cu prevederile legale, astfel:

- Nu s-au constituit, de către conducătorii entităților, comisiile cu atribuții de monitorizare și îndrumare metodologică pentru implementarea controlului intern, neelaborarea programului de dezvoltare a sistemului de control intern și neimplementarea, în funcție de specificul activității, a standardelor de control intern;

- Nu se cunoaște și nu se înțelege importanța și rolul controlului, nici la nivel managerial și nici la nivelul executivului;

- Nu sunt prevăzute, în documentele organizării controlului intern, toate operațiunile reprezentând evenimentele semnificative ale entității, precum și înregistrarea și păstrarea în mod adecvat a documentelor. De asemenea, atribuțiile și răspunderile persoanelor implicate în efectuarea controlului intern nu sunt cuprinse în fișele postului pentru aceste persoane și în Regulamentul de organizare și funcționare a entității;

- Lipsa evidenței scrise a posturilor sensibile, neconstituirea unui sistem de monitorizare și raportare a performanțelor pe baza indicatorilor asociați obiectivelor specifice, neidentificarea principalelor riscuri, necompletarea registrului riscurilor și neelaborarea procedurilor operaționale pentru toate activitățile;

- Nu există preocupare pentru supravegherea continuă a tuturor activităților și îndeplinirea de către personalul de conducere a obligației de a acționa responsabil atunci când se constată încălcări ale legalității și regularității în efectuarea unor operațiuni economice;

- Nu există o separare a atribuțiilor pentru a asigura aprobarea și efectuarea operațiunilor de către persoane special împuternicite în acest sens, în conformitate cu prevederile Codului controlului intern;

- În execuția bugetului nu se urmărește înregistrarea tuturor operațiunilor, acestea fiind aprobate și efectuate, în multe cazuri, de aceeași persoană;

- Nu au fost inițiate și implementate proceduri scrise de control intern, cu stabilirea atribuțiilor și responsabilităților pentru persoanele implicate în inițierea, avizarea și aprobarea documentelor referitoare la formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului local și în execuția cheltuielilor;

- Neimplementarea standardelor de control intern în strânsă legătură cu componentele controlului intern și neimplementarea controalelor adecvate pentru a preveni și detecta fraudele și erorile în entitate.

- Sistemul de control intern, deși a fost proiectat corespunzător, nu se aplică decât parțial, la nivelul unor entități.

Lipsa preocupărilor entităților verificate de organizarea și implementarea acestei forme de control a condus la evaluarea de către auditorii publici externi a unui risc de control ridicat și la extinderea procedurilor de audit efectuate.

Astfel de nereguli s-au constatat la: UATC Surduc, UATC Pericei, UATC Valcău de Jos, UATC Almașu, UATC Ip, UATC Marca, UATC Nușfalău, UATC Sîg, UATC Zimbor.

În urma evaluărilor efectuate de către Camera de Conturi Sălaj, asupra modului de organizare și funcționare a sistemului de control intern a unităților administrativ - teritoriale ale administrației publice locale, s-a constatat faptul că, la un număr de 15 entități sistemul de control pare a fi parțial conform, iar la 10 entități sistemul de control pare a fi neconform. Nivelul de încredere în sistemul de control intern este în majoritatea cazurilor scăzut.

• Organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu

La entitățile supuse verificării s-au constatat următoarele abateri:

- Neorganizarea controlului financiar preventiv propriu în cazul unor entități, în special ordonatori terțieri de credite;

- Exercițarea controlului financiar preventiv s-a efectuat, în mod defectuos, în baza unor decizii incomplete, fără a se întocmi cadru general al operațiunilor supuse controlului adaptat cu proiectele de operațiuni prevăzute a fi prezentate la viza de control financiar preventiv;

- Nu au fost detaliate obiectivele controlului financiar preventiv, prin liste de verificare, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al instituției;

- În dispozițiile emise pentru organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv, în care s-au nominalizat persoane împuternicite, nu s-au stabilit separarea atribuțiilor de serviciu care fac incompatibilă exercitarea și acordarea vizei asupra unor documente și redistribuirea sarcinilor altor persoane din unitate. În multe cazuri, persoanei nominalizate să exercite controlului financiar preventiv i-au fost menținute atribuții, prin fișa postului, referitoare la întocmirea și calculul statelor de plată a salariilor, a documentelor de plată a cheltuielilor, a efectuării înregistrărilor contabile, atribuții care sunt incompatibile cu cele privind exercitarea și acordarea vizei;

- Nu este condusă o evidență a angajamentelor legale și bugetare, iar operațiunile specifice angajării, lichidării și ordonanțării cheltuielilor se efectuează formal, fără existența unui proiect de angajament însoțit de propunerea de angajare a plății, vizat pentru controlul financiar preventiv, în vederea unei bune gestiuni financiare;

- Nu sunt nominalizate persoanele care execută controlul de regularitate, prin viză de certificare în privința realității, regularității și legalității;

- Nu sunt supuse vizei de control financiar preventiv operațiuni și documente precum: contracte de achiziții publice, contracte de concesiune sau închiriere, contracte de comodat, acte interne ale entității privind desfășurarea unor acțiuni, inclusiv devizele estimate ale acestora, acte privind angajarea sau promovarea personalului, acordare unor sporuri salariale, operațiuni care implică gestiune financiară și care sunt prevăzute în Cadrul general al operațiunilor supuse CFP, acestea fiind semnate, în multe cazuri, numai de către ordonatorul de credite.

Consecințele neorganizării corespunzătoare a controlului financiar preventiv propriu au condus la venituri nerealizate, plăți nelegale și neasigurarea protecției instituției împotriva fraudei.

Controlul financiar preventiv nu a fost exercitat, sau acesta a fost organizat cu deficiențe, la: UATC Pericei, UATC Hereclean, precum și la un număr de 23 ordonatori terțieri de credite.

• Evaluarea auditului public intern

Auditul public intern, la nivelul ordonatorilor principali de credite din administrația publică locală, nu este organizat și nu funcționează în mod corespunzător. Din cei 62 ordonatori principali, numai la 3 ordonatori este organizată structura de audit intern cu personal propriu la ceilalți ordonatori auditul intern fiind organizat prin contracte de servicii exercitate de persoane fizice sau societăți profesionale, sau nu se exercită auditul intern. Rapoartele de audit sunt formale, fără constatări și recomandări concludente, astfel încât, nu sunt utilizate în procesul managerial.

Abaterile constatate se referă la:

- Misiunile de audit public intern desfășurate de compartimentele organizate la nivelul entităților au fost în număr redus, selectarea temelor nu a fost fundamentată pe elemente și categorii specifice activităților entității, valorificarea măsurilor propuse în rapoartele de audit încheiate nu au fost implementate integral, majoritatea măsurilor nu au avut ca obiect activitatea financiar-contabilă a entității;

- Majoritatea auditorilor publici interni au efectuat practic un audit de regularitate, fără să se evalueze riscurile activităților;

- Neurmărirea implementării recomandărilor, motivată de către auditori prin limitarea independenței acestora față de conducătorul entității și lipsa de susținere de către acesta în fața restului personalului;

- La unele entități, deși prin statele de funcții s-au creat posturi de auditori publici interni, acestea nu sunt ocupate, nefiind întreprinse demersuri pentru încadrarea cu personal;

- Activitatea de audit intern desfășurată pe bază de contract de prestări servicii nu s-a desfășurat corespunzător, prin contracte nu au fost stabilite obiectivele de audit, durata acestora, numărul de misiuni de audit și frecvența prezentării lor;

- Asociațiile organizatoare a auditului public intern pentru comunele semnate ale acordurilor, și-au desfășurat activitatea în anul 2014, cu un număr redus de auditori, față de numărul entităților auditate, ceea ce a dus la planificarea unui număr mic de misiuni de audit. Astfel că, rapoartele întocmite în aceste cazuri au un caracter pur formal, misiunile de audit fiind mai mult orientate spre control gestionar de fond, decât spre un audit intern autentic, care să servească atât entităților în vederea realizării unui management eficient, cât și Camerei de Conturi ca sursă de informații în misiunile de audit extern desfășurate.

Abaterile menționate mai sus au fost constatate la toate entitățile verificate în cursul anului 2015.

Având în vedere numărul redus de personal de specialitate reflectat în statele de funcții de la primăriile comunale și orășenești, precum și neatractivitatea sistemului de salarizare din administrația locală, modalitățile de exercitare a acestor forme de control și audit intern sunt incomplete, iar în unele cazuri nu sunt exercitate. Ca urmare, prin deciziile emise către entitățile verificate s-au stabilit măsuri pentru creșterea preocupărilor în vederea încadrării cu personal de specialitate, care să contribuie la exercitarea competentă a acestor forme de control reglementate prin lege, în vederea realizării unei bune gestiuni financiare și asigurarea legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice.

Nefiind organizat corespunzător auditul public intern, conducerile instituțiilor nu sunt asigurate cu privire la buna administrare a veniturilor și cheltuielilor publice, nu au posibilitatea perfecționării activităților proprii și nu sunt sprijinite în îndeplinirea obiectivelor lor printr-o abordare sistematică și metodică, care să le permită evaluarea și îmbunătățirea eficienței activității sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului și a proceselor de administrare.

d) Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele stabilite de lege

Modul de stabilire, evidențiere, urmărire și încasare a veniturilor bugetelor locale a constituit unul din obiectivele principale ale acțiunilor de control/audit efectuate în anul 2015, identificându-se abateri financiar-contabile și unele cauze generatoare ale acestora.

Deși gradul de colectare a veniturilor din impozite și taxe a acestor entități a crescut în ultimii ani, din constatările cuprinse în actele de control/audit, reiese că abaterile cu caracter general se mențin și s-au datorat unei atenții scăzute din partea ordonatorilor principali de credite în ceea ce privește inventarierea întregii materii impozabile, a realității declarațiilor și verificării dosarelor fiscale, a stabilirii corecte a volumului impozitelor și taxelor, a urmăririi încasării acestora, a stabilirii și urmăririi rămășițelor de încasat. În baza prezumției că astfel de venituri reprezintă puțin în bugetul de venituri și cheltuieli, acestea nu au fost urmărite corespunzător, ordonatorii de credite făcând demersuri pentru obținerea de fonduri de la bugetul de stat. Deficiențele în organizarea evidenței veniturilor, în special la unitățile administrativ-teritoriale comunale, se datorează și necompletării corecte și la timp a documentelor specifice și lipsei de pregătire în utilizarea sistemelor informatice.

De asemenea, menținerea unui grad relativ scăzut de încasare a veniturilor proprii este cauzat de lipsa unui control managerial intern, ordonatorii de credite și consiliile locale neavând preocupări în

analizarea periodică a nivelului veniturilor încasate, identificarea cauzelor neîncasării și aplicarea măsurilor corespunzătoare.

Urmărirea și executarea silită a debitelor restante constă, de regulă, în emiterea somațiilor, organele de specialitate din primării neprocedând la instituirea poprii asupra veniturilor și nici asupra aplicării altor etape ale executării silite.

Cu privire la acest obiectiv, în actele de control încheiate, au fost consemnate un număr de 48 abateri de la legalitate și regularitate, la 18 entități, a căror valoare a fost estimată la 493 mii lei, reprezentând venituri suplimentare la bugetele publice, constând în:

- Neorganizarea, potrivit prevederilor legale, a activității de inspecție fiscală, respectiv:
 - nu s-a utilizat nici o procedură de control fiscal prevăzută de lege: control prin sondaj, control inopinat, control încrucișat;
 - nu s-au întocmit acte de control care să ateste verificarea faptică și documentară a bazelor de impunere, a legalității și conformității declarațiilor fiscale, a corectitudinii și exercitării îndeplinirii obligațiilor de către contribuabili;
 - nu au fost stabilite diferențe în cazul obligațiilor de plată ale contribuabililor către bugetele locale;
 - pentru creanțele bugetare neîncasate la termen nu au fost calculate accesorii aferente acestora.

- Neaplicarea sau aplicarea parțială a procedurilor de urmărire și executare silită prevăzute de Codul de procedură fiscală, în vederea încasării veniturilor proprii, în condițiile în care valoarea impozitelor și taxelor restante la finele anului 2014, au crescut semnificativ față de cea înregistrată la finele anului precedent. Abaterile au fost constatate la majoritatea autorităților publice locale, respectiv: UATM Zalău, UATC Bănișor, UATC Cuzăplac, UATC Hereclean, UATC Ip, UATC Marca, UATC Nușfalău, UATC Pericei.

- Nerespectarea prevederilor legale privind aprobarea de eşalonări la plată, abatere constatată la UATC Hereclean.

- Nerespectarea reglementărilor legale privind stabilirea impozitului pe mijloacele de transport, prin neimpunerea unui număr însemnat de autovehicule, abatere estimată la 221 mii lei, la: UATC Almașu, UATC Hereclean, UATC Ip, UATC Nușfalău, UATC Pericei, UATC Sîg.

- Nestabilirea corectă a impozitului pe clădiri și pe teren, în sumă de 108 mii lei, la: UATC Boghiș, UATC Hereclean, UATC Nușfalău, UATC Sîg, UATC Pericei, UATC Bălan.

- Nestabilirea în cuantumul legal al impozitului pe clădiri care nu au fost reevaluate potrivit prevederilor legale și a taxei pe teren pentru terenurile arendate, la UATC Ip și UATC Hereclean.

- Nestabilirea și neîncasarea veniturilor din taxa pentru eliberarea autorizației de forare, la UATC Sînmihaiu Almașului.

- Nestabilirea impozitului pentru clădirile a căror autorizație de construire a expirat și a taxei de regularizare pentru autorizația de construire, la: UATC Hereclean, UATC Ip, UATC Almașu, UATC Zimbor, UATC Boghiș.

- Nestabilirea și neîncasarea taxei pentru eliberarea/vizarea anuală a autorizației privind desfășurarea activității de alimentație publică, la: UATC Boghiș, UATC Hereclean, UATC Ip, UATC Nușfalău, UATC Sîg, UATC Sînmihaiu Almașului, UATC Valcău de Jos.

- Neimpunerea și necalcularea impozitului pe teren pentru terenurile cuprinse în titlurile de proprietate neridicate de către titulari sau moștenitori sau pentru terenurile ce nu sunt declarate de către proprietari, la UATC Almașu, UATC Ip.

- Nestabilirea și neîncasarea taxei pentru clădirile și terenurile care aparțin unității administrativ-teritoriale și sunt închiriate unor persoane fizice sau juridice, la UATC Zimbor.

- Stabilirea unor taxe speciale fără ca domeniul de activitate în care s-au instituit și modul de organizare și funcționare a serviciului pentru care a fost instituită să fie aprobat de către

consiliul local și fără stabilirea nivelului acesteia în corelare cu cheltuielile de funcționare a serviciului, la UATC Meseșenii de Jos.

Nerealizarea corespunzătoare a veniturilor, s-a datorat următoarelor deficiențe:

- nedelimitarea de către autoritățile publice locale a zonelor din intravilanul și extravilanul localităților, în conformitate cu prevederile Codului fiscal, ceea ce a condus la aplicarea unui nivel al impozitului pe teren mai mic decât cel legal și neajustarea corectă a valorii clădirilor deținute de persoanele fizice prin aplicarea coeficientului de corecție în funcție de zone și rangul localității;

- neurmărirea modului de respectare a obligației contribuabililor de a declara organelor fiscale construcțiile achiziționate sau a celor construite, la data expirării autorizației de construire și necalcularea din oficiu a obligațiilor de plată;

- neaplicarea cotelor majorate în cazul contribuabililor care dețin în proprietate două sau mai multe clădiri;

- neverificarea de către organele fiscale a realității datelor din declarațiile de impunere în privința reevaluării periodice a activelor fixe supuse impozitării;

- stabilirea eronată a taxei pentru regularizarea autorizațiilor de construire, sau neefectuarea operațiunilor de regularizare;

- neimpunerea clădirilor și terenurilor din patrimoniul unităților administrativ-teritoriale închiriate sau concesionate;

- neurmărirea concordanței din datele înregistrate în evidențele fiscale cu cele înscrise în registrul agricol.

Cauzele generatoare ale abaterilor cu impact asupra veniturilor bugetare, în sensul nestabilirii corecte a valorii impozitelor și taxelor locale și a neurmării termenelor de încasare sunt datorate:

- neorganizării și nefuncționării corespunzătoare a controlului intern și a nestabilirii de sarcini către persoanele implicate în acesta, care să cuprindă activitatea de stabilire, urmărire și încasarea veniturilor bugetelor locale;

- exercitarea unei activități necorespunzătoare de către managementul entității, pentru activitatea de încasare a veniturilor;

- necunoașterea de către personalul ce execută astfel de atribuții a reglementărilor legale privind încasarea veniturilor;

- nesupunerea la viza de control financiar preventiv a activității de certificare a corectitudinii stabilirii impozitelor și taxelor locale;

- lipsa stabilirii și aprobării unui circuit al documentelor privitor la stabilirea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetelor locale;

- neefectuarea controalelor la principalii contribuabili privind modul de depunere a declarațiilor, realitatea acestora și definitivarea obligațiilor financiare către buget;

- în sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ-teritoriale ale comunelor, implementarea programelor asistate pe calculator privind evidența și urmărirea încasării veniturilor aferente bugetelor locale este satisfăcătoare, existând frecvent riscul apariției unor erori de calcul, de evidență sau de raportare a veniturilor bugetului local;

- numărul posturilor și nivelul pregătirii profesionale a personalului nu permite asigurarea verificării sistematice a operațiunilor din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării operațiunilor;

- inventarierea formală a creanțelor fiscale, ceea ce a generat riscul neidentificării unor venituri proprii cuvenite entităților verificate în exercițiul bugetar supus controlului.

e) Calitatea gestiunii economico-financiare

În cadrul acestui obiectiv, la entitățile verificate, s-a urmărit modul în care au fost gestionate mijloacele materiale și bănești existente în entitate, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute pentru acestea. S-au verificat și analizat următoarele: efectuarea inventarierii elementelor

patrimoniale și înregistrarea rezultatelor acestora; constituirea și utilizarea fondurilor entității; efectuarea cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale și în concordanță cu prevederile legii bugetare; acordarea și utilizarea conform destinațiilor stabilite a alocațiilor pentru investiții, a subvențiilor și transferurilor către ordonatorii terțiari; achitarea obligațiilor către bugetele publice, înstrăinarea sau închirierea bunurilor proprietate publică; respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și a administrării patrimoniului.

Abaterile constatate s-au regăsit la majoritatea entităților supuse controlului/auditului, atât la plata cheltuielilor de personal, cât și la plata lucrărilor de reparații sau investiții sau la administrarea patrimoniului. În ceea ce privește plățile nelegale constatate, cauzele care au determinat producerea lor se identifică, în principal, în interpretarea eronată a reglementărilor legale atât de către organele deliberative, cât și cele executive de la nivelul unităților administrativ-teritoriale. De asemenea, nu s-a organizat și nu funcționează corespunzător controlul intern, nu există preocuparea pentru utilizarea eficientă și în condiții de economicitate a bunurilor și fondurilor entităților, nu s-au urmărit corespunzător lucrările de reparații și de investiții.

Prin interpretarea proprie a autonomiei locale, unele autorități publice locale stabilesc prin hotărâri de consilii locale, acordarea unor avantaje sau beneficii pentru salariați, ce nu au acoperire legală, omițându-se obligația secretarului de a aviza aceste hotărâri pentru legalitate, deci de a verifica încadrarea acestor acte în cadrul general aplicabil. Nici controlul acestora de către Instituția Prefectului nu s-a făcut întotdeauna cu eficiență.

Prejudiciile create prin plățile nelegale efectuate pentru lucrări de investiții și reparații curente sunt datorate superficialității diriginților de șantier, angajați de către ordonatorii de credite, care avizează realitatea executării lucrărilor conform proiectelor, dar și lipsei de control din partea autorităților contractante asupra activității acestora. Ordonatorii de credite nu s-au îndreptat împotriva acestor specialiști, în cazul confirmării unor situații de lucrări nereale. De asemenea, entitățile verificate acceptă cu ușurință efectuarea unor lucrări suplimentare suportate din fondurile alocate de la guvern, fără o documentare prealabilă și fără atragerea răspunderii proiectantului.

În urma verificărilor efectuate, în cadrul acestui obiectiv s-au constatat un număr de 279 abateri, cu o valoare estimată de 9.536 mii lei, din care, 7.090 mii lei reprezintă prejudicii în patrimoniul entităților verificate, 933 mii lei reprezintă venituri suplimentare, iar suma de 1.513 mii lei reprezintă alte abateri ce se reflectă în calitatea gestiunii economico-financiare.

Principalele abateri constatate se referă la:

• **Nerespectarea prevederilor legale privind modul de realizare a inventarierii și a reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora, de asigurare a integrității bunurilor patrimoniale**

- În procesul de inventariere generală a patrimoniului s-au constatat următoarele abateri:

- neefectuarea inventarierii sau neinventarierea tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii;
- neinventarierea și/sau nefinalizarea inventarierii și întocmirii documentației aferente inventarului bunurilor din domeniul public, în vederea atestării și/sau actualizării apartenenței bunurilor la domeniul public de interes local;
- nevalorificarea rezultatelor acțiunii de inventariere, nefiind pusă de acord evidența factică cu evidența tehnico-operativă și cea financiar-contabilă, neînregistrarea tuturor elementelor patrimoniale în contabilitatea unității;
- necompletarea registrului inventar;
- nu au fost inventariate și întreprinse măsuri legale ce se impun în situația lucrărilor de investiții care nu se mai execută, care au fost sistate sau abandonate în funcție de cauzele care au determinat acest lucru;

○ nu au fost recepționate și înregistrate în contabilitate obiectivele de investiții finalizate și puse în funcțiune.

- Nu au fost reevaluate toate activele fixe deținute de unitățile administrativ-teritoriale

- Nereevaluarea, în ultimii trei ani, a activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor, sau deși s-a efectuat reevaluarea activelor nu s-a înregistrat în evidența contabilă diferențele rezultate din reevaluare

- Nu a fost calculată și înregistrată (total sau parțial) în evidența contabilă amortizarea activelor fixe deținute de către entități

- Nu au fost respectate prevederile legale privind casarea și valorificarea unor bunuri din patrimoniul public

- Neorganizarea și conducerea evidenței sintetice și analitice a activelor fixe, inexistența sau neactualizarea informațiilor din fișele de evidență tehnico-operativă

- Nu s-a constituit și reținut garanțiile materiale/bănești persoanelor care îndeplinesc calitatea de gestionar

- Nerespectarea prevederilor legale privind evidența și publicitatea datoriei publice

- Neluarea măsurilor pentru protejarea patrimoniului și a valorilor entităților.

Astfel de abateri au fost constatate la: UATC Marca, UATC Sînmihaiu Almașului, UATC Horoatu Crasnei, UATC Românași, 6 ordonatori secundari din cadrul, UATM Zalău, UATC Cuzăplac, UATC Almașu, UATC Meseșenii de Jos, UATO Cehu Silvaniei, UATJ Sălaj, UATC Bănișor, UATC Surduc, UATC Zimbor, UATC Ip, UATC Nușfalău, UATC Pericei, UATC Bălan, UATC Treznea, UATC Camăr, UATC Fildu de Jos.

• **Nerespectarea reglementărilor legale în efectuarea cheltuielilor**

○ Efectuarea de cheltuieli pentru activități ce nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile entității, astfel:

- s-au efectuat cheltuieli nelegale pentru plata unor cheltuieli de judecată ce cad în sarcina unor persoane, majorări de întârziere cauzate din vina unor salariați, penalități pentru nerespectarea clauzelor contractuale, sume reprezentând diferența dintre taxa de salubritate colectată de la populație și contravaloarea serviciilor achitate operatorului economic din bugetul local, plata consumului de apă ce revine în sarcina altor persoane, amenzi contravenționale aplicate persoanelor fizice, majorări și penalități aferente unor contracte, onorarii de succes plătite caselor de avocatură, necuvenite, abateri estimate la valoarea de 465 mii lei, la : UATO Cehu Silvaniei, UATC Bălan, UATC Cuzăplac, UATC Horoatu Crasnei, UATC Nușfalău, UATC Românași, UATC Sînmihaiu Almașului, UATC Surduc, UATC Valcău de Jos.

○ Abateri privind angajarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare fără respectarea prevederilor legale, sau în concordanță cu destinația stabilită:

- angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor cheltuieli bugetare cu nerespectarea prevederilor legale privind necesitatea, oportunitatea și legalitatea acestora, în valoare de 180 mii lei, la: UATJ Sălaj, UATC Ip, UATC Marca, UATC Hereclean, UATC Nușfalău, UATC Sîg;

- efectuarea de plăți fără documente justificative întocmite conform prevederilor legale, care să ateste exactitatea și realitatea sumelor datorate, reprezentând plata dublă a lucrărilor de executare a unui podeț, în valoare de 117 mii lei, la UATC Pericei;

- efectuarea de cheltuieli de protocol, fără bază legală, în valoare de 17 mii lei, la UATC Pericei;

- efectuarea de cheltuieli de bunuri și servicii fără contraprestație, în valoare de 60 mii lei, la: UATC Almașu, UATC Ip, UATC Horoatu Crasnei, UATC Sîg, UATC Sînmihaiu Almașului;

- plata nelegală a unor lucrări de reparații curente, reprezentând întreținere covoare asfaltice, refacere fundații la drumuri județene, neefectuate, în valoare de 363 mii lei, de către UATJ Sălaj;

- efectuarea unor plăți fără existența documentelor justificative, reprezentând lucrări de dezapezire, lucrări de reparații drumuri, întreținere spații verzi, servicii de elaborarea de strategii de dezvoltare, servicii de sondare a opiniei publice, materiale pentru care nu există dovada utilizării lor, combustibili auto, abateri estimate la valoarea de 491 mii lei, constatate la: UATC Meseșenii de Jos, UATC Bălan, UATC Pericei, UATC Horoatu Crasnei, UATC Cuzăplac;

- efectuarea de plăți peste valoarea contractelor încheiate și fără documente justificative aferente, în valoare de 25 mii lei, la: UATJ Sălaj, UATC Pericei;

- plata nelegală a ajutoarelor de încălzire în sumă de 97 mii lei, la UATM Zalău, UATC Pericei, UATC Nușfalău;

- nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanți auto, la: UATC Bănișor, UATC Meseșenii de Jos, UATC Nușfalău, UATC Zimbor;

- stabilirea eronată a drepturilor salariale și a obligațiilor fiscale aferente veniturilor din salarii, prin acordarea nelegală a unor sporuri salariale, premii, majorarea salariului pentru participarea la proiecte, spor de condiții vătămătoare, plata nelegală a unor diferențe salariale acordate personalului didactic, calcularea eronată a drepturilor salariale, abateri estimate la o valoare de 883 mii lei, constatate la: UATJ Sălaj, UATM Zalău, UATO Cehu Silvaniei, UATC Almașu, UATC Bălan, UATC Boghiș, UATC Cuzăplac, UATC Hereclean, UATC Ip, UATC Meseșenii de Jos, UATC Nușfalău, UATC Pericei, UATC Sîg, UATC Surduc, UATC Valcău de Jos, UATC Zimbor, SC Uzina Electrică SA Zalău, precum și la 34 ordonatori terțieri de credite.

○ Alocarea de către unitățile administrativ-teritoriale a unor sume reprezentând sprijin financiar nerambursabil pentru finanțarea unor activități nonprofit cu nerespectarea cadrului legal, neurmărirea utilizării acestora, întocmirea eronată a deconturilor pentru justificarea subvențiilor, utilizarea nelegală a alocațiilor și subvențiilor, în sumă de 114 mii lei, abateri constatate la: UATJ Sălaj, UATM Zalău, UATC Nușfalău, UATC Sînmihaiu Almașului.

○ Nevirarea către bugetul local a cotei părți din veniturile încasate prin închirierea de către ordonatorii terțieri de credite a unor bunuri din domeniul public al UATO Cehu Silvaniei și UATC Bălan.

○ Utilizarea inefficientă a fondurilor publice prin efectuarea de cheltuieli neeconomice, organizarea unor zile festive pentru comunitate, încheierea unor contracte de consultanță inoportune, încheierea unor acorduri de cooperare inefficiente, concesionarea unor spații cu un nivel scăzut al redevenței, delegarea nelegală a unor servicii de administrare a clădirilor, necalcularea penalităților de întârziere prevăzute în contracte de închiriere, cedarea nelegală a folosinței gratuite a unor spații, abateri constatate la : UATJ Sălaj, UATC Hereclean , UATC Valcău de Jos, UATC Meseșenii de Jos, UATC Almașu, UATC Surduc, UATO Cehu Silvaniei, UATC Bălan.

○ La SC Uzina Electrică SA Zalău, societate comercială cu capital integral al UATM Zalău, deși obiectul principal de activitate nu mai poate fi realizat, nu s-au luat măsuri concrete pentru formularea și aprobarea unei strategii în activitatea desfășurată, veniturile societății realizându-se, în cea mai mare parte, din vânzări de active și bunuri din patrimoniu. Cu toate acestea, consiliul de administrație a aprobat efectuarea de cheltuieli pentru amenajare sediu, în valoare de 1.145 mii lei, fără o analiză a eficienței și eficacității utilizării acestor fonduri.

- **Nerespectarea reglementărilor legale în efectuarea cheltuielilor aferente achizițiilor publice**

- Nereguli privind planificarea achizițiilor publice, respectiv:

- neorganizarea în mod necorespunzător a activității de achiziții publice, prin organizarea unor compartimente cu sarcini în acest domeniu, întocmirea și fundamentarea Planului anual al achizițiilor publice;

- neorganizarea sistemului de monitorizare a programului de achiziții publice:
- utilizarea, cu preponderență, a procedurilor de "achiziție directă", chiar dacă valorile depășesc acest tip de procedură, prin divizarea valorii lucrărilor;
 - neanalizarea devizelor ofertă care stau la baza încheierii contractelor, existând situații în care, ofertele câștigătoare conțin prețuri unitare la materiale și manoperă care depășesc cu mult prețurile practicate pe piață, conducând la adjudecarea unor oferte supraevaluate.
- o Nereguli constatate în activitățile de inițiere și lansare a procedurilor de achiziții publice:
 - cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat prin achiziționare de centrale termice la unitățile școlare, pe fiecare unitate și nu centralizat, pentru a se modifica procedura de achiziție, astfel că s-au acceptat oferte de la diverși furnizori fără a se verifica respectarea specificației tehnice, achiziționându-se centrale termice cu aceiași parametri, la prețuri diferențiate, rezultând o plată nejustificată de 112 mii lei, la UATM Zalău;
 - neorganizarea compartimentelor de achiziții publice, neîntocmirea programelor de achiziții publice, achiziționarea lucrărilor și serviciilor prin încredințare directă, în condiții de netransparență și neconcurență, efectuarea de obiective de investiții fără autorizații de construire, abateri constatate la: UATC Sînmihaiu Almașului, UATC Marca, UATC Hereclean, UATC Valcău de Jos.
 - o Abateri constatate în administrarea contractelor de achiziții publice:
 - plata nelegală a sumei de 283 mii lei, de către UATC Camăr, reprezentând ajustarea prețului unui acord contractual pentru lucrări de modernizare drum, fără ca prin acord autoritatea contractantă să precizeze, în documentația de atribuire și în contract, clauze cu privire la posibilitatea și modul concret de actualizare a prețului acordului contractual;
 - plata nelegală a unor lucrări de investiții la un drum comunal, în valoare de 218 mii lei, la UATC Meseșenii de Jos, deși aceleași lucrări au fost contractate, efectuate și decontate în baza altui contract economic;
 - efectuarea de cheltuieli supraevaluate sau majorate nejustificat, reprezentând servicii de proiectare și studii, plata dublă a contravalorii unor lucrări, plata unor servicii de consultanță supraevaluate, cuprinderea în situațiile de lucrări achitate a unor cote de cheltuieli peste cele legale, plata unor lucrări la o valoare mai mare decât cea din oferta financiară, plata unor servicii de asistență tehnică mai mare decât cea prevăzută în devizul general, plata unor lucrări prevăzute în nota de comandă suplimentară la prețuri supraevaluate față de prețurile din oferta financiară, abateri ce au condus la un prejudiciu de 540 mii lei, la : UATJ Sălaj, UATM Zalău, UATC Bănișor, UATC Ip, UATC Meseșenii de Jos, UATC Pericei, UATC Sîg, UATC Surduc, UATC Valcău de Jos, UATC Fildu de Jos, UATC Treznea;
 - efecte negative constatate ca urmare a depășirii duratei de realizare a investiției și implementarea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, prin plata din bugetele locale a unor penalități și comisioane, la UATC Marca – 236 mii lei și UATC Zimbor – 12 mii lei;
 - efectuarea de plăți pentru lucrări, produse și servicii neexecutate, la: UATC Fildu de Jos – 743 mii lei, UATC Treznea – 208 mii lei, UATC Almașu – 82 mii lei, UATC Boghiș - 23 mii lei, UATC Hereclean - 30 mii lei, UATC Ip – 114 mii lei, UATC Marca - 12 mii lei, UATC Meseșenii de Jos - 496 mii lei, UATC Nușfalău – 12 mii lei, UATC Pericei – 236 mii lei, UATC Românași – 12 mii lei, UATC Valcău de Jos – 8 mii lei, UATJ Sălaj – 51 mii lei, UATO Cehu Silvaniei -20 mii lei;
 - obligații de plată asumate nelegal, pe seama fondurilor publice viitoare, supraevaluate, în baza unui act adițional la un contract de lucrări pentru asfaltare drumuri, la UATC Fildu de Jos, datorită nerespectării prețurilor practicate în contractul inițial, fiind majorate nejustificat și prin includerea unor articole de deviz care nu au legătură cu obiectul lucrărilor respective, în valoare de 1.149 mii lei;
 - necalcularea și nereținerea din facturile emise de către constructor a penalităților pentru execuția cu întârziere a unor lucrări de investiții, la UATC Bălan, în sumă de 140 mii lei;

- neconstituirea garanției de bună execuție pentru unele lucrări de investiții, la UATC Bălan, UATC Treznea;
- efectuarea de cheltuieli de capital de la alte titluri de cheltuieli, la UATC Românași, UATC Valcău de Jos;
- efectuarea de plăți nedatorate către Inspectoratul de Stat în Construcții, pentru obiective de investiții de interes local, de către UATJ Sălaj și UATC Surduc;
- efectuarea unor plăți pentru prestări de servicii aferente unor investiții finanțate din Fondul de Mediu, fără să fie semnat contractul de finanțare, prin încălcarea prevederilor din contractul de servicii, în sumă de 104 mii lei la UATC Zimbor.

Cauzele generatoare ale abaterilor cu impact asupra cheltuielilor bugetare sunt:

- exercitarea necorespunzătoare a activității de achiziții publice fără respectarea strictă a prevederilor legale. În majoritatea cazurilor, entitățile verificate nu au instituit proceduri proprii privind inițierea, derularea și monitorizarea procedurilor de achiziții publice, care să conțină atribuții și responsabilități concrete pentru personalul implicat în aceste activități, cu accent pe respectarea legalității și a principiilor de transparentă, liberă concurență, tratament egal și eficiență a fondurilor publice;
- evaluarea cu superficialitate a ofertelor la momentul atribuirii contractelor de lucrări și insuficienta implicare a membrilor comisiei de evaluare în verificarea caietului de sarcini și a ofertelor participanților la procedura de achiziție publică;
- modul defectuos de urmărire a realității și legalității datelor înscrise în situațiile de lucrări prezentate de către executanți;
- verificarea superficială a situațiilor de lucrări în ce privește corespondența dintre cantitățile confirmate în caietele de măsurători și cantitățile din devizele contractate, precum și neurmărirea înscrinerii și acceptării la plată prin situații de lucrări doar a elementelor de deviz ce se regăsesc în execuție;
- neurmărirea modului de respectare a clauzelor înscrise în contractele încheiate pentru efectuarea serviciilor de dirigenție de șantier care au fost externalizate;
- lipsa procedurilor de efectuare a controlului intern, iar în unele cazuri neexercitarea nici unei forme de control intern pentru verificarea lucrărilor executate și neluarea măsurilor de siguranță privind respectarea prevederilor legale în vigoare care îi sunt aplicabile propunerii de angajare de cheltuieli în scopul respectării principiului bunei gestiuni financiare, a economicității și eficienței cheltuielilor.

f) Alte aspecte

Pe parcursul desfășurării acțiunilor de audit financiar, audit de conformitate și auditul performanței, auditorii publici externi au prezentat reprezentanților entităților verificate abaterile de la legalitate și regularitate constatate, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.

De asemenea, cu ocazia întâlnirilor cu conducerea și reprezentanții entităților verificate, ocazionate de concilierea proiectului rapoartelor de control/audit, auditorii publici externi și conducerea camerei de conturi au prezentat abaterile constatate, care, în majoritatea cazurilor au fost însușite de către reprezentanții entităților. În unele cazuri, când s-au formulat puncte de vedere diferite față de cele ale auditorilor publici externi, probate cu documente justificative, acestea au fost reținute și, ca urmare, abaterile nu au mai fost cuprinse în actele de control încheiate.

În unele cazuri, conducerile și reprezentanții entităților verificate au luat, în mod operativ, în timpul desfășurării acțiunilor măsuri pentru remedierea abaterilor, în special pentru abateri cu caracter financiar-contabil, nefiind remediate operativ un număr semnificativ de abateri cu privire la producerea de prejudicii și nerealizarea de venituri, pentru a căror implementare sunt necesare perioade mai mari de timp.

Pentru înlăturarea abaterilor care nu au fost remediate în mod operativ, Camera de Conturi Sălaj a emis un număr de 23 decizii, cuprinzând 296 măsuri, pentru care conducerea entităților urmează să le implementeze, în vederea remedierii abaterilor de la legalitate și regularitate. La deciziile emise au fost formulate un număr de 9 contestații, pentru 30 măsuri.

IV. Concluzii și recomandări

Pornind de la principiile și regulile care guvernează execuția bugetară la nivelul unităților administrativ-teritoriale, prin acțiunile întreprinse s-a urmărit în principal modul de realizare a veniturilor, angajarea, lichidarea, ordonanțarea și efectuarea de plăți din bugetele respective, organizarea și ținerea la zi a contabilității și a evidenței patrimoniului, modul de derulare a programelor de achiziții publice și de investiții publice, concomitent cu examinarea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea patrimoniului și fondurilor publice, evaluarea sistemelor de control și audit intern și a modului în care acestea contribuie la gestionarea eficientă a banilor publici.

Urmare a acțiunilor de control/audit desfășurate la nivelul ordonatorilor de credite ai bugetelor locale și la agenții economici de interes local, au fost constatate abateri de la reglementările legale care au avut ca efect producerea de prejudicii în gestionarea resurselor publice, nevirarea la bugetele publice, în totalitate și la termenele legale, a obligațiilor fiscale, precum și reflectarea nereală a patrimoniului public în situațiile anuale auditate.

Față de obiectivele urmărite în activitatea de control și audit financiar desfășurate s-a constatat o insuficientă preocupare din partea entităților verificate pentru asigurarea acurateței datelor din situațiile financiare și pentru un management financiar guvernat de buna gestiune economico-financiară, astfel că, la toate entitățile verificate/audiate, s-au constatat nereguli și abateri cu caracter financiar-contabil sau fiscal.

Neregulile din activitatea financiar-contabilă constatate scot în evidență faptul că patrimoniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale este necorespunzător gestionat și administrat de către cei abilitați în acest scop și că nu se acordă atenția cuvenită modului de organizare a activității și a conducerii contabilității, fapt ce afectează negativ acuratețea evidențelor contabile și a situațiilor financiare verificate.

Nu s-a acordat importanța cuvenită realizării veniturilor unităților administrativ – teritoriale, constatându-se neconcordanțe între obligațiile înregistrate în evidența fiscală și obligațiile declarate de contribuabili. De asemenea, nu se efectuează controale fiscale la sediul contribuabililor cu scopul verificării realității declarațiilor depuse și a masei impozabile deținute de aceștia precum și a tuturor obligațiilor datorate bugetelor publice.

Elaborarea bugetelor nu a fost precedată de inventarierea pertinentă, realistă a întregii mase impozabile și nu s-a acordat o atenție cuvenită stabilirii și identificării tuturor veniturilor proprii fapt ce a condus, la începutul anului, la o supradimensionare a cheltuielilor, prin previzionarea realizării de venituri ca urmare a unor posibile alocări din partea administrației centrale, iar prin nerealizarea acestora s-au produs disfuncționalități în angajarea cheltuielilor și efectuarea plăților din cauza lipsei surselor de finanțare. Lipsa de claritate sau caracter interpretabil al unor acte normative au avut un impact considerabil asupra legalității și a regularității operațiunilor supuse verificării, multe dintre abaterile constatate fiind rezultatul unui management defectuos asupra fondurilor publice, dar și al necunoașterii sau cunoașterii insuficiente de către ordonatorii de credite a procedurilor privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice locale.

Activitatea de achiziții publice nu s-a desfășurat cu respectarea strictă a prevederilor legale. În unele entități verificate, nu există compartimente sau persoane care să aibă stabilite atribuții precise pe această linie. Nu s-au stabilit proceduri privind inițierea, derularea și monitorizarea proceselor de achiziții publice care să pună accent pe respectarea legalității și a principiilor de transparentă, liberă concurență și eficiență a fondurilor publice.

Patrimoniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale nu este gestionat și administrat corespunzător, prin neorganizarea și neefectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale, nerespectarea reglementărilor privind valorificarea și înregistrarea rezultatelor inventarierii, neefectuarea tuturor demersurilor pentru clarificarea situației juridice a bunurilor proprietate publică, nerespectarea principiilor de eficiență în procedurile de închiriere și concesionare a patrimoniului public, neurmărirea încasării integrale și la termen a chirilor și redevențelor pentru bunurile publice.

La partea de cheltuieli publice, din cauza neorganizării corespunzătoare a controlului intern, nu se urmărește respectarea principiilor de economicitate, eficacitate și eficiență în utilizarea fondurilor. S-au majorat nejustificat cheltuielile entităților prin aplicarea unor reglementări proprii de stabilire a unor limite de cheltuieli cu consumul de carburanți, precum și prin acordarea unor drepturi de natură salarială peste cele prevăzute legal. În cadrul realizării unor obiective de investiții finanțate din diverse proiecte sau programe, s-au cheltuit toate sumele alocate prin acestea, fără realizarea unor analize de necesitate, oportunitate, legalitate și economicitate, pe parcursul derulării proiectelor.

În cazul tuturor entităților verificate, nu s-a înregistrat nici un refuz de acordare a vizei de control financiar preventiv propriu pentru care ordonatorul de credite să fi dispus efectuarea de operațiuni pe proprie răspundere, funcția contabilă nefiind percepută ca instrument de control. Însă, urmare analizei acțiunilor de audit desfășurate se constată faptul că, în majoritatea cazurilor, chiar și în situația existenței unor decizii de organizare, activitatea de control financiar preventiv și cea a auditului public intern s-au efectuat cu superficialitate, nu funcționează corespunzător, deși cadrul legislativ, normativ și procedural este acoperitor. În fapt, disfuncționalitățile semnalate în ceea ce privește organizarea și exercitarea controlului intern, a auditului public intern, au condus la încălcarea dispozițiilor legale aplicabile entităților verificate în ceea ce privește modul de gestionare a patrimoniului public și privat, abateri ce au generat neurmărirea și neîncasarea veniturilor cuvenite și producerea unor prejudicii în cheltuirea banului public, respectiv raportarea eronată a informațiilor de natura financiar-contabilă consemnate atât în cadrul evidenței analitice cât și în cadrul situațiilor financiare anuale, denaturându-se în acest fel imaginea fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial al entităților.

Recomandări

Abaterile și neregulile consemnate în prezentul raport precum și concluziile de mai sus recomandă luarea unor măsuri pentru realizarea unui management financiar-contabil performant, prin:

- Întărirea responsabilității la nivelul conducerii executive ale autorităților publice locale cu privire la urmărirea modului de inventariere, gestionare și utilizare a tuturor bunurilor și elementelor patrimoniale;

- Instituirea tuturor măsurilor necesare în vederea însușirii permanente de către angajații entităților a tuturor actelor normative, de clarificare a celor interpretabile și responsabilizare a personalului implicat în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare;

- Responsabilitatea consilierilor locali pe linia analizei cu celeritate a execuției bugetare, a resurselor bugetare și a gospodăririi patrimoniului public și privat la nivelul autorităților administrativ-teritoriale;

- Îmbunătățirea activității autorităților administrației publice locale în evaluarea și fundamentarea corectă a veniturilor, monitorizarea constantă a încasării acestora pe parcursul execuției bugetare, efectuarea de controale fiscale la contribuabili, calcularea penalităților de întârziere pentru neplata obligațiilor, parcurgerea tuturor fazelor reglementate legal pentru încasarea creanțelor bugetare, inclusiv executarea silită;

- Întărirea controlului cheltuielilor publice și urmărirea economicității, eficacității și eficienței utilizării fondurilor publice, luarea măsurilor de eliminare a risipei, prin:

- luarea măsurilor de încadrare a cheltuielilor de protocol, convorbiri telefonice, mijloace de transport și consum de combustibil în normativele comune stabilite prin acte normative pentru celelalte instituții publice;

- supunerea spre aprobarea consiliilor locale a plafoanelor de participare în asociere la finanțarea activităților culturale și sportive, în concordanță cu veniturile proprii ale acestora, fără utilizarea unor sume defalcate din bugetul de stat;

- supravegherea, prin aparatul propriu sau contacte de asistență tehnică, a executării lucrărilor de construcții și alte investiții, în vederea prevenirii efectuării unor lucrări necorespunzătoare cantitativ și calitativ, a plăților nelegale sau a tarifelor ce nu corespund contractelor încheiate la adjudecarea achizițiilor publice;

• Îmbunătățirea administrării patrimoniului unităților administrativ-teritoriale, prin:

- inventarierea integrală a patrimoniului public și privat, în vederea stabilirii stării și integrității acestuia;

- reflectarea tuturor modificărilor produse în structura și valoarea acestuia ca urmare a finalizării unor investiții noi sau a modernizărilor aduse unor bunuri din structura acestuia;

- manifestarea unui interes sporit pentru punerea în valoare a potențialului economic a resurselor din profilul teritorial, în vederea obținerii de venituri proprii prin efectuarea de închirieri, concesiuni, asocieri, etc.;

- protejarea patrimoniului prin includerea unor clauze în contractele cu partenerii, precum și asigurarea condițiilor de conservare și pază pe perioada de nefolosire a unor bunuri din patrimoniu;

• Organizarea conform legii a controlului intern și luarea măsurilor reale de implementare a normelor proprii de control intern, precum și acordarea atenției și importanței cuvenite activităților de control intern și audit intern, a căror misiune este de a identifica, diminua sau elimina riscurile privind proasta gestionare a resurselor publice și a patrimoniului, includerea cu prioritate în programele compartimentelor de audit intern, a unor misiuni privind activitatea financiar-contabilă;

• Îmbunătățirea activității de achiziții publice prin întocmirea programului anual al achizițiilor publice și actualizarea lui în funcție de volumul de credite bugetare alocate, limitarea achizițiilor prin proceduri directe sau cereri de ofertă, eliminarea atribuirii de contracte fără existența în buget a fondurilor disponibile, aplicarea unor proceduri de evaluare a ofertelor prezentate, care să reflecte avantajele de natură economică cu ponderi corespunzătoare în punctajul ce stă la baza atribuirii contractelor;

• Preocuparea managementului entităților din administrația publică locală asupra calității factorului uman, important în realizarea performanței, prin asigurarea perfecționării și monitorizării muncii desfășurate, a aportului acestora la creșterea eficienței, economicității și eficacității utilizării resurselor financiare publice.

Recomandăm ordonatorilor principali de credite și consiliilor locale ca în urma analizei rapoartelor de audit și a proceselor verbale întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar să ia în discuție, în consiliile locale, cauzele care au determinat neregulile constatate, au condus la crearea prejudiciilor sau la ineficiența alocării unor fonduri, să adopte hotărâri care să înlăture posibilitatea producerii de pagube și să asigure utilizarea resurselor locale în condiții de maximă economicitate, eficiență și eficacitate.